

GARANCIA

KKV FEJLESZTÉS

LEHETŐSÉGEK AZ AGRÁRSZEKTOR FINANSZÍROZÁSI FELTÉTELEINEK JAVÍTÁSÁRA

A magyar agrárszektor sem függetlenedhet a pénzügyi válság következményeitől. A felmerült finanszírozási problémák megoldására és a forráshoz jutási lehetőségek megteremtésére, együttműködve a közigazgatás és az üzleti szektor szereplőivel, az uniós csatlakozás utáni mozgásteréhez igazodva jelentős erőfeszítéseket tesz az agrártárca. Különböző finanszírozási, szabályozási konstrukciók kerültek kialakításra, illetve állnak előkészítés alatt. Erről beszélgettünk dr. Szöllősi Endrével a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Agrárszabályozási főosztályának vezetőjével.

- A magyar gazdaságot is elérő pénzügyi válság érezteti-e hatását az agrárszektorban?

- A magyar agrárszektor finanszírozási helyzetét több tényező is befolyásolja. Tőkeigényes ágazatról van szó, különösen az állattenyésztés és a kertészeti termelés köt le jelentős forrásokat. A mezőgazdaságban a megtérülési idő viszonylag hosszú. A biológiai folyamatok által is meghatározottan a termelési ciklus esetenként megközelíti, vagy meghaladhatja az egy évet. Elég legyen csak a hízómarhatartást említenem. Ráadásul az értékesítés árbevétele sem egyenletesen érkezik be a gazdálkodókhoz. Az ágazat az átlagosnál nagyobb hiteligénnyel működik.

Ezért a Magyarországra is kiterjedő nemzetközi pénzügyi válság a jelentős bankhitelekkel működő agrárszektorra sem hagyja érintetlenül. A bankok forrásszerzési gondokkal küszködnek. A gazdálkodók hitelhez jutása megnehezült, a hitelzési feltételek és szabályok érezhetően szigorúbbak, a hitelek drágábbak lettek.

- Az adott helyzetben az agrárvezetés milyen mozgástérrel rendelkezik a kedvezőtlen jelenségek ellensúlyozására?

- Az Európai Unió szigorúan szabályozza a nemzeti agrártámogatásokat, erősen behatárolja azok alkalmazásának lehetőségét. A csatlakozást követő három évben, egészen 2007. május 1-jéig működtethetjük a korábbi nemzeti agrártámogatási eszközeinket. Ezután erre már nem volt lehetőség, illetve át kellett alakítani a támogatási rendszerünket. Nemzeti támogatás nyújtására, vagy szabályozási beavatkozásokra sokkal korlátozottabbak a lehetőségeink. Ezzel együtt több esetben is lehetőség nyílik az ágazat szereplői finanszírozási, gazdálkodási feltételeinek javítására.

Az agrárvezetés számos területen igyekszik segítő lépéseket tenni. Így az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) támogatásával megvalósuló fejlesztések finanszírozását; a termelői értékesítő szervezetek (TÉSZ-ek) forgóeszköz gazdálkodását próbáljuk könnyebbé tenni. Kidolgozás alatt áll az agrár mikro-

dr. Szöllősi Endre

hitel program. Az agrártárca komoly szerepet tulajdonít a kezességvállalási rendszer működtetésének, amely igen fontos funkciót tölt be az agrárfinanszírozás stabilizálásában.

- Az előbb elmondott törekvéseket követve a minisztérium a Magyar Fejlesztési Bankkal is szorosabb együttműködést alakított ki. Milyen területekre terjed ez ki?

- A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) már korábban is nagy jelentőséget tulajdonított a Magyar Fejlesztési Bankkal (MFB) való együttműködésnek. Számos, az agrárágazat finanszírozásához hozzájáruló hitelkonstrukció került kidolgozásra, amelyek az MFB pénzeszközei bevonásával

a hitelintézetek forráshoz jutását is segítették. Ilyen az Új Magyarország Agrárfejlesztési Hitelprogram, amely az ÚMVP pályázataihoz kapcsolódóan biztosít kedvezményes kiegészítő forrást, a beruházást végrehajtó, a mezőgazdasági termékek elsődleges előállításával foglalkozó kis- és középvállalkozásoknak. Az Új Magyarország Agrár Forgóeszköz Hitelprogram előnyös kamatú forgóeszközhitelt kínál a mezőgazdasági tevékenységet folytató vállalkozások számára. Meg kell még említeni a Gabona Forgóeszköz Hitelprogramot, amely olcsó forgóeszközhitelt tesz hozzáférhetővé a mezőgazdasági vállalkozások gabonakészleteinek finanszírozására.

Ugyanakkor egészen új fejleményekről is beszámolhatok. Nemrég rögzítettük az Új Magyarország TЭСZ Forgóeszköz Hitelprogram feltételeit. Ez a kertészeti termelésben és az áruk piacra vitelében egyre nagyobb szerepet játszó termelői értékesítő szervezetek működését segíti majd vonzó feltételű forgóeszköz hitelnyújtással.

- Hogyan lehet az MFB hitelkonstrukciói igénybevételét még vonzóbbá tenni az agrárvállalkozások számára?

- Az agrártárca egyik legfontosabb célja, hogy minél több mezőgazdasági vállalkozás vegye igénybe az MFB hiteleit. Ennek azonban korlátot szab, hogy az MFB hitelprogramjaihoz csak azok a vállalkozások csatlakozhatnak, amelyeknek beruházási jellegű hitelek is vannak, vagy beruházási hitelkérelmük elbírálás alatt áll. Amennyiben előre tudunk lépni abban, hogy az agrárágazat szereplői az MFB különféle konstrukcióiban piaci anomáliák esetén beruházástól függetlenül is felvehessenek forgóeszköz hitelt, az MFB hitelprogramjai sokkal szélesebb körben elérhetővé válnak az agrárvállalkozások számára. A forgóeszköz finanszírozás megoldása az egyik legnehezebb feladatuk. Erről folytatunk most tárgyalásokat, amely az MFB törvény ez irányú módosítását is magában foglalja.

- Az agrártárca milyen további erőfeszítéseket tesz a gazdálkodási feltételek javítására a nemzeti szabályozás területén?

- A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 2008. szeptember 5-én tette közzé 114/2008. (IX. 5.) számú rendeletét, amely a mezőgazdasági üzemek korszerűsítéséhez, fejlesztéséhez nemzeti hatáskörben nyújtott, kedvezményes hitelkamat és lízingdíj-támogatás igénybevételének feltételeiről intézkedik. A mezőgazdasági üzemek korszerűsítéséhez kapcsolódó hitelek kamatának, illetve a lízingdíj kamattartalmának felét átvállalja az állam, továbbá készfizető kezességet is vállal támogatásként. Olyan beruházásokhoz nyújtunk nemzeti forrásból segítséget, amelyek nem az Új Magyarország Vidékfejlesztés Program keretében valósulnak meg.

- Milyen alapfeltételekkel vehető igénybe a támogatás?

- A támogatás a gépek és technológiai berendezések beszerzéséhez, lízingeléséhez, az állattartó telepek korszerűsítéséhez, a terméfeldolgozáshoz kapcsolódó beruházási hitelekhez, vehető igénybe. A támogatás akkor igényelhető, ha a hitelkamat, vagy a lízingdíj kamattartalom nem magasabb, mint a három havi BUBOR plusz két százalék.

- Milyen más feltételek teljesülése szükséges még a támogatás elnyeréséhez?

- Az adott beruházás nyomán csökkennie kell a fajlagos termelési költségnek; javulnia kell az előállított termékek minőségének, illetve a higiéniai és állatjóléti körülményeknek; a vállalkozás tevékenységének diverzifikáltabbá kell válnia. A beruházásnak a hitel-, illetve lízing szerződés megkötésétől számított egy éven belül be kell fejeződnie, és öt évig rendeltetésszerűen kell működnie. A támogatott hitel összege termelőnként kétmillió és négyszázmillió forint között lehet, a termelői csoportok esetében pedig hétszázötvenmillió forint a felső határ. A

hitel futamideje öt-hét év lehet, legfeljebb egy év türelmi idővel. A lízing futamidejének legalább három évesnek kell lennie, s a futamidő végén a lízingbe vevő tulajdonába kell kerülnie az eszköznek.

- Lehetséges-e kezességvállalást igénybe venni?

- Mind a hitel-, mind a lízingszerződésekhez kapcsolódva igénybe vehető a kezességvállaló intézmény által nyújtott kezességvállalás. A kezességvállalás a hitelszerződés szerinti hitelösszegre és egyéves ügyleti kamatára, illetve az ezt követő években a mindenkor fennálló tőketartozásra és az egyéves ügyleti kamatra vehető igénybe. A készfizető kezességvállalás mértéke legfeljebb 80 százalék lehet. A lízing esetében a készfizető kezességvállalás a lízingszerződés szerinti tőkeösszegre és egyéves ügyleti kamatára, illetve az ezt követő években a mindenkor fennálló tőke összegére és annak egyéves ügyleti kamatára terjed ki. A készfizető kezességvállalás mértéke a lízingnél is legfeljebb 80 százalék lehet.

- Hol tart a mezőgazdasági mikrohitel program kidolgozása?

- A vállalkozások már régebben hozzájuthatnak mikrohitelhez. A második nemzeti fejlesztési tervben bővült a mikrohitelhez jutás lehetősége, ez azonban nem érintette az agrárvállalkozásokat. Tárcaánk azon dolgozik, hogy a mezőgazdasági vállalkozások részére is kidolgozásra kerüljön egy mikrohitelprogram. Az elképzelések szerint a konstrukció keretében a gazdálkodók többéves forgóeszközhitelhez juthatnának hozzá kedvező feltételekkel és legfeljebb 6 millió forint körüli összegben. Most folynak a tárgyalások, hogy mekkora uniós forrást lehet előteremteni erre a célra. A takarékszövetkezetekre alapozva szeretnénk létrehozni a konstrukciót, mégpedig úgy, hogy a takarékszövetkezetek saját forrásaikkal is hozzájárulnak az agrár mikrohitel program működtetéséhez.

A MAGYAR GAZDASÁG HELYZETE ÉS KILÁTÁSAI

Az utóbbi hetekben egymás után teszik közzé megújított gazdasági előrejelzéseiket a hazai kutatóintézetek. Ennek oka, hogy a pénzügyi válság Magyarországot is elérte, s annak alapvető reálgazdasági hatásai is lesznek. Az alábbiakban a Pénzügykutató Zrt. 2008. november közepén kiadott előrejelzésének főbb megállapításait foglaljuk össze.

A magyar gazdaság fejlődésének átalakuló környezeti feltételei

Az Egyesült Államokból kiinduló ingatlanhitel-piaci válság globális hitelezési válságba fordulása a pénz- és tőkepiacok likviditásának beszűkülésével recessziót vetít előre a fejlett világ egészére. Ez a magyar exportpiacok zsugorodását és a közvetlen külföldi tőkebeáramlás lefékezését okozza. A nemzetközi hitel- és bizalmi válságban ismét megkérdőjeleződött a magyar gazdaság finanszírozásának fenntarthatósága, az állampapírpiacon „kiszáradt”, a bankok devizaforrás-szerzése elakadt, a tőkekiáramlás felgyorsult, s így a forint árfolyama gyengült.

A finanszírozási válság kezelésére több irányban születtek döntések. A Monetáris Tanács 3 százalékponttal megemelte a jegybanki alapkamatot. Ez azonban nem volt elégséges a tőkekiáramlás feltartóztatására. A kormány külső védőernyőt keresett: az Európai Unió, a Valutaalap és a Világbank által összeadott 20,1 milliárd eurós pénzügyi csomag ismertté válását követően a piacok nyugodtabbá kezdtek válni. A kormány új, recessziós pályára épülő költségvetési programot terjesztett be a parlamentnek.

A restriktív gazdaságpolitika a magyar gazdaság külső finanszírozási igényének csökkentését, a gazdaság sebezhetőségének mérséklését szolgálja a nettó megtakarítások fokozásán és a külső forrásigény visszaszorításán keresztül. A magyar gazdaság magas devizaadósságának terhe mellett, az elmúlt évek osztogató jellegű gazdaságpolitikája után nincs mód arra, hogy a kormány a recesszió feltartóztatására általában alkalmazott gazdaságpolitikát folytasson. Az államháztartás deficitjének mértéke szigorúan behatárolt, a belső keresletbővítés annak növelésével nem lehetséges.

Gazdasági növekedés

A 2007. évi 1,1 százalékos GDP emelkedés után – amely a stabilizációs

gazdaságpolitika erős megszorításainak volt a következménye – 2008 elején még felfelé ívelőnek tűnő dinamika az év második felében – a külpiaci feltételek romlása miatt – megtörik. A 2008. évi várható 1,5 százalékos GDP-növekedés keresleti oldalról kizárólag a fogyasztás bővülésének lesz köszönhető. Kínálati oldalról a nemzetgazdasági ágazatok közül csupán a mezőgazdaság teljesítménytöbblete járul hozzá a múlt évinél nagyobb teljesítményhez. Az ipar dinamikája számottevően esik, a múlt évinél nagyobb visszaesést jelez az építőipar, a szolgáltatások növekedése pedig lanyhul.

2009-ben a külső piacok kereslete a fejlettebb uniós országok gazdasági recessziója miatt tovább szűkül. Az átalakuló (új uniós) országok körében a növekedés üteme csökken. Így az export húzóereje megszűnik. A belső piacok is szűkülnek – alapvetően a fogyasztás visszaesése következtében. A háztartások beruházásai továbbra is csökkenő pályán lesznek, a vállalkozói körben pedig csak olyan beruházási tevékenységre látszik esély, amelyről korábban döntöttek, vagy/és uniós források igénybevételéhez kapcsolódik, illetve a hitel forrását állami garanciák és kedvezmények támogatják. A piacok zsugorodását minden ágazat megérzi. A mezőgazdaság teljesítménye – átlagos feltételek mellett – 2009-ben nem csökken nagyobb mértékben, az iparban viszont, főként az exportra termelő cégek és azok beszállítóinak kibocsátása zuhan.

Egyensúlyalakulás

A 2008. második felében kedvezőtlenebbé váló külső reálgazdasági pozíció alapján nincs esély arra, hogy ebben az évben javuljon a folyó fizetési mérleg egyenlege a bruttó hazai termékhez viszonyítva. 2009-ben a belső piac megszorításai nyomán a GDP belföldi felhasználása mérséklődik, és ez csökkenti a folyó fizetési mérleg deficitjét. 2008. év végén várhatóan teljesül a Pénzügyminisztérium többször módosított, 3,4 százalékos GDP-

arányos hiány-előrejelzése. A 2009-re előirányzott 2,6 százalékos GDP arányos államháztartási hiány szigorú fiskális politikát követel. Am a költségvetésen kívüli alrendszerben (mindenekelőtt az egészségbiztosításban és az önkormányzatoknál) a deficit-előirányzatok teljesülése kérdéses lehet. E területek esetleges túlköltését a kormány az általa irányítható központi költségvetésben további megszorításokkal kompenzálhatja.

Infláció

A 2007. évi 8 után 2008-ban várhatóan 6,3 százalékos lesz az infláció. Az árszint-emelkedés a globális hatások nélkül (olaj-, élelmiszer-árdrágulás az év első felében) alacsonyabb is lehetett volna. A kiterjedt nemzetközi gazdasági recesszió 2009-ben mérsékli az importált inflációt. A fogyasztói drágulás (4,5-5 százalékos szintre) mérséklődéséhez a belső kereslet-megszorítás és a nettó megtakarítások növekedése is hozzájárul.

LEHET, HOGY KÉSNEK A BERUHÁZÁSOK

Növénytermesztés és állattenyésztés. Hagyományos termelési szerkezet, jó gazdasági eredmények – ez jellemzi a kaposvári Kapostáj Zrt-t. Csécsei Jánost, az igazgatóság elnökét kértük arra, hogy – bemutatva a gazdaság tevékenységét – értékelje a jelenlegi válság várható üzemi hatásait.

A gabonatermelők melletti kis irodaépületben fogad az igazgatóság elnöke. Először az alapadatokat ismerteti: mintegy 1800 hektáron szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozik a gazdaság, s az állattenyésztési ágazatot az ötszázas tejelő állomány jelenti. A termelési érték durván felét adja a növénytermesztés, s a másik fele az állattenyésztésből származik.

– Összességében kedvező helyzetben vagyunk, – mondja Csécsei János – mert mind a növénytermesztés, mind az állattenyésztés hozamai meghaladják az országos átlagot. Például 30 liter a fejesi, 26-27 liter az istálló átlagunk, ami azt jelenti, hogy a megye első 2-3 tehenészetek között vagyunk, illetve országosan is benne vagyunk az első ötvenben. A növénytermesztés hozamai is kedvezőek, kalászos gabonából 6 tonna körüli, vagy azt meghaladó, kukoricából pedig 9-10 tonna a több éves átlag. Ilyen termelési eredmények mellett összességében stabilnak mondható a gazdálkodásunk. A stabilitás egyik mutatója, hogy a mintegy 1,2 milliárd forintos vagyon 70%-át a saját tőke teszi ki, s a többi idegen forrás, banki hitel és egyéb rövidlejáratú kötelezettség.

– Jó a kapcsolatunk a bankkal, ami nem csoda, hiszen év közben a termelés finanszírozásához olyan hitelt veszünk igénybe, amely mögött jelentős részben nem a majdan megtermelendő termény árbevétele, hanem a már meglévő készlet, vagy pedig az egyébként járó – biztos bevétel jelentő – állami támogatás áll.

– Hogyan érinti a mostani válság a gazdálkodásukat?

– A pénzügyi válság közvetlenül nem érinti a mezőgazdasági üzemeket, hiszen

az ilyen nagyságrendű és termelési szerkezetű vállalatok portfóliójában a válsággal leginkább érintett pénzügyi eszközök kevésbé szerepelnek. Úgy viszont érint bennünket, hogy a bankok a hitelezés tekintetében kissé elbizonytalanodtak, nem látszik akkora készség, mint korábban volt, s egyértelmű, hogy a kamatok jelentősen növekszenek, mi sem kapunk 13-15% alatt hitelt, pedig jó adósok vagyunk. Aki egy kicsit is kockázatosabb, vagy nincs elegendő fedezete, ennél nagyobb kamatokra számíthat, ami bizony a mezőgazdaságban nem csak nagy teher, hanem el is lehetetleníti a vállalkozók egy részét.

– A gazdasági válság hatása később ide is begyűrűzik, amire még „rápakol” a mostani – mondhatjuk specifikus mezőgazdasági – helyzet: a termelői árak erős zuhanása miatti eladatlan gabonakészletek, s nálunk különösen a tej termelői árának meredek csökkenése. Ezekkel a gondokkal nap, mint nap szemben találjuk magunkat. A 2008. évi árcsökkenés következtében az értékesített termékeink jövedelmezősége erősen esett. A növénytermesztésben az input költségek (műtrágya, növényvédő szer, energia) ugyancsak megemelkedtek. Közel 150 millió forint értékű kalászos gabona, kukorica van a magtárakban, amit jövő tavasszal-nyáron szándékozunk értékesíteni. Ilyen szempontból természetesen máris érint bennünket a válság, hiszen ezt a kiesést idegen forrásból – hitelből – kell finanszíroznunk. Tavaly ilyenkor komoly áremelkedés mutatkozott a tejnél, mostanra a folyamat megfordult. Az év eleji 90-95 forintos árral szemben, most talán erős 70 forintért tudjuk eladni a tej

Csécsei János

literjét. Figyelemmel arra, hogy négy-öt liter tejet szállítunk, érzékenyen érint bennünket, a gazdaságosságról pedig nem is érdemes beszélni, mert hatalmas eszközlektetés mellett egy nagyon kicsi jövedelmet tudunk kimutatni.

– Mi lehet a kiút?

– Nem gondolnám, hogy ezek az árak tartósak lesznek, legalábbis ami a növénytermesztést illeti. Már csak azért sem, mert ilyen ármozgásokat a mezőgazdaság egyszerűen nem képes elviselni. Nem kell a tejnek 100 meg 110 forintnak lennie, és nem kell 50 ezer forintos gabonaár sem, de egy kiszámítható árszintnek ki kell alakulnia. Ha nem, akkor komoly finanszírozási gondok előtt állunk. Nagyon sok termelő már most bajban van: nem teheti meg, hogy nem adja el a terményt, mert nem tud készletezni, a pénz hiányzik, tehát ki van szolgáltatva, s annyiért kénytelen eladni, amennyit fizetnek érte. A „tizen”-nel kezdődő kukoricaár még az önköltséget sem fedezi. Valamiféle kiszámíthatóság hiányzik: egyik évben fönny vagyunk, a másikban lent. Így nagyon nehéz tervezni.

A FIATAL GAZDA PÁLYÁZAT NYERTESEI (ÚMVP)

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) I. tengelyének keretében nyílt lehetőség a fiatal mezőgazdasági termelők indulását segítő jövedelempótló pályázati támogatás elnyerésére. Az intézkedés főbb céljai a következők voltak: a fiatal mezőgazdasági termelők gazdaságalapításának és a birtokstruktúra átalakításának előmozdítása; a mezőgazdasági munkaerő korstruktúrájának javítása; a vidék népességmegtartó képességének növelése és a mezőgazdasági tevékenység hosszú távú fenntartása. A támogatás igénybevételének feltételül szabták a pályázó 18-40 év közötti életkorát, szakirányú végzettségét, illetve üzleti terv benyújtását.

A 2008 februárjában zárult kb. kéthónapos pályázati időszak végéig mintegy 2500 pályázat érkezett be a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz. A támogatási kérelmek elbírálása befejeződött. Összesen 1335 fiatal gazda nyert egyenként legfeljebb 10 millió forintos támogatást. A megítélt támogatási összeg meghaladja a 13 milliárd forintot.

- Kihathat ez a pályázatokra és a beruházásokra?

- Gözserővel folyik a pályázatokon nyertes beruházások megvalósítása, s vannak még el nem bíralt pályázatok is. Hatalmas pénzekről van szó, de ilyen piaci viszonyok mellett megkérdőjelezhető nagyon sok beruházás indokoltsága. Felmerül az a kérdés, hogy időben eltoljuk a beruházásokat, mert a jelenlegi ár-, és jövedelmi viszonyok mellett nem feltétlenül fogunk elkészülni a következő egy-két hónapban az ÚMVP által finanszírozott projektekkel.

- Önöknél ez a hatás miként csapódik le?

- Mi az ÚMVP keretében mind a gépbeszerzéssel, mind a takarmány, mind a szerves trágya elhelyezésével kapcsolatos

beruházásokra pályáztunk, s nyertünk. Ezek a beruházások egyrészt már megvalósultak, a szerves trágya tárolókat mintegy 80 millió forintért elkészítettük, hozzákapcsolódóan két rakodó gépet is vásároltunk, ez összesen 100-105 millió beruházást jelentett, folyamatban van még két szénatároló építése, egy takarmánykiosztó kocsik beszerzése, és el nem bíralt pályázatunk van a szárító lecserélésére. Reméljük, hogy kedvező döntés születik, de a kivitelezéssel – a jelenlegi pénzügyi helyzet miatt – csúszni fogunk. Ez utóbbi beruházást elvileg egy-két hónapon belül el lehetne kezdeni, de ha hitelre lesz szükség, akkor amiatt kezdhetjük később. Ha a meglévő terményeinket nem tudjuk jövőre megfelelő áron értékesíteni, akkor forráshiányunk lesz, s lehet,

hogy egy évet is halasztódik a beruházás. Bízunk abban, hogy ezt a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal is méltányolni fogja, nem gondolnám, hogy adminisztratív akadálya lenne a későbbi kezdésnek. Sokan bajban vannak, lehet, hogy tömeges lesz a késés.

Befejezésül arra hívta fel a figyelmet Csécei János, hogy a vállalkozásoknak, illetve az uniós támogatási rendszert működtetőknek fel kell készülniük arra, hogy az uniós támogatással megvalósuló beruházási projektek jelentős része késni fog. Segítő kormányzati intézkedésekre, speciális pénzügyi, hitelezési és szabályozási megoldásokra, programokra van szükség, hogy el ne maradjon a beruházások egy része.

A MIKRO- ÉS KISVÁLLALKOZÁSOK TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA (GOP)

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Gazdaságfejlesztési Programok Irányító Hatósága a GOP-2008-2.1.1/A „Mikro- és kisvállalkozások technológia fejlesztése” elnevezésű pályázat esetében elrendelte a támogatási keret 500 millió forinttal történő megemelését, továbbá a benyújtási határidő 2008. december 31-ről 2009. január 31-re történő meghosszabbítását. A keretemelés eredményeként a pályázatban rendelkezésre álló támogatási összeg 10,4 milliárd forintra emelkedett.

A támogatási konstrukció célja a növekedési potenciállal rendelkező nem mezőgazdasági többségi árbevételű, 5000 fő lakosságszám feletti településeken, vagy 100 fő/km² népsűrűség feletti településeken fejlesztő mikrovállalkozások, illetve a kiírásban megjelölt településeken fejlesztő nem mezőgazdasági többségi árbevételű kisvállalkozások jövedelemtermelő képességének növelése a technológia fejlesztésén, korszerűsítésén keresztül. A pályázati kiírás keretében az új, vagy három évnél nem régebbi használt eszköz beszerzése támogatható. A támogatás mértéke – a megvalósítás helyszínétől függően – az elszámolható költségek legfeljebb 30-50 százaléka lehet. Az igényelt támogatás összege minimum egy, maximum húsz millió forintra rúghat.

Mezőgazdasági szaktanácsadás

- A szaktanácsadás keretében megszerzett információk a 2009-ben bevezetésre kerülő egységes támogatási rendszer (SPS) igénybevételenek alapját fogják képezni. Az így megszerzett ismeretek, környezetvédelmi, élelmiszerbiztonsági, állat- és növény-egészségügyi, valamint állatjóléti követelmények biztosításához elengedhetetlenül szükségesek.
- A gazdálkodó az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-n – mint **Területi Szaktanácsadási Központon (TSZK)** – keresztül a szaktanácsadásra fordított összeg 80%-át, maximum 700 euronak megfelelő forintösszeget, vissza nem térítendő támogatásként visszaigényelhet.
- A mezőgazdasági szaktanácsadás keretében a gazdálkodó ügyfélorientált pénzügyi tanácsadást is igénybe vehet, ha fejlesztési elképzelését részben vagy egészben hitelből kívánja finanszírozni. A fejlesztés és a vállalkozás adottságainak ismeretében az AVHA Kft. segítséget nyújt a legmegfelelőbb finanszírozási megoldás kialakításában.

Érdeklődni lehet az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-nél:

kék számon: 06-40/200-771

faxon: 06-1/373-8455 ■ e-mail címen: tanacsadas@avhakft.hu

AVHA
SZOLGÁLTATÓ ÉS
TANÁCSADÓ KFT.

UNIÓS AGRÁRREFORM – MAGYAR TÖREKVÉSEK

Az Európai Bizottság és az Európai Unió soros elnöksége, az unió agrárreformjának most folyó felülvizsgálata során elképzelhetőnek tart kompromisszumos megoldásokat a magyar fél több észrevételével kapcsolatban.

A magyar kormány nehezményezi azt a tervezett módosítást, amely szerint egy tagország egy adott évben az összes igénybe vehető területalapú támogatás 10 százalékát használhatja fel szabadon, úgynevezett „nemzeti borítékként”, ezen belül 2,5 százalékpontnyit a termeléshez

kötöten. Az új EU-tagállamok – köztük hazánk – azt kéri, hogy a következő években a 2013-as, legmagasabb támogatási szintet vegyék alapul a 10 százalékos szabad felhasználású keret megállapításakor, mivel a dotációs szint csak addigra éri el a régi EU-tagoknak járó kifizetések

KÖTELEZŐ LESZ A KÁRENYHÍTÉSI RENDSZER

Az agrár-kárenyhítési rendszer az állam és a gazdálkodók együttes felelősségvállalásán alapul. A rendszer működése azonban nem volt megfelelő: csupán a gazdálkodók kis része kapcsolódott be abba. A kárenyhítési rendszer szabályai a jövő év elején megváltoznak.

A kormány 2008. október végi ülésén úgy döntött, hogy 2009-től átalakítja a két éve bevezetett agrár kárenyhítési rendszert, amely az állam és a gazdálkodók együttes felelősségvállalására alapozódik. Az eddigi szisztéma nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, túl kevés gazdálkodó vett részt benne: az előrelátó felelősségvállalás és a méltányos kárenyhítés elve nem érvényesült megfelelően.

A változás lényege, hogy a gazdálkodók számára az eddigi önkéntesség helyett kötelezővé válik a rendszerben való részvétel. Ez alól kivételt jelentenek az őstermelők és a közép- és nagyvállalkozói méretet meghaladó nagygazdálkodók. Így az eddigi évi 4-500 millió forintos termelői befizetés várhatóan 2,5 milliárd forintra nő. Az állami szerepvállalással kiegészülve, összességében mintegy ötmilliárd forint áll majd rendelkezésre

teljes összegét. A magyar fél szeretné elérni azt is, hogy a szabad kereten belül a termeléshez kötött támogatások aránya 5 százalékpontos legyen.

Magyarország számára – az üzemstruktúra, a birtokszerkezet és a hazai gazdálkodók elvárásai miatt – nem fogadható el az úgynevezett progresszív moduláció sem. Ez azt jelentené, hogy az uniós vidékfejlesztési politika javára úgy emelnének át forrásokat a közvetlen agrártámogatásokból, hogy a több uniós területalapú támogatást kapó nagyüzemeknek a kisebbeknél magasabb arányú átcsoportosítást kellene vállalniuk. A források átrendezése ugyanakkor növekvő társfinanszírozási terhet róna a magyar kormányra.

kárenyhítésre. Ebből az összegből azokat a nem biztosítható károkat lehet majd orvosolni, amelyek elemi csapások, aszály, fagykár miatt következnek be. További változás, hogy a szántóföldi művelési ág esetében az eddigi ezer forintos hektáronkénti befizetési összeg 800 forintra csökken. A gyümölcs- és szőlőültetvények után eddig fizetett hektáronkénti háromezer forint pedig kétezer forintra mérséklődik. A későbbiekben várhatóan lehetőség lesz az üzleti alapú mezőgazdasági biztosítások – akár 50 százalékos – támogatására is. Erről azonban még az unió agrárminisztereinek kell dönteniük.

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY

valamennyi vidéki kis-, és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, őstermelő számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződésükhöz.

Alapítványi kezesség funkciói:

- hitelképesség növelése,
- hitelhez jutási feltételek javítása,
- pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető:

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói:

Kezességgel biztosított összeg: **max. 800.000.000 Ft**

Kezességvállalás mértéke: **20% - 80%**

Futamidő: **min. 91 nap max. 25 év**

A díj fizetése: **Egyszeri, vagy évenkénti**

A díj mértéke: **min. 0,3%; max. 2,88%,**

amely függ a kezességvállalás mértékétől, a futamidőtől és a kezesség kategóriájától.

Zöld szám: 06-80/ 203-760 • **Telefax:** (36-1) 474-5085
1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20. • 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Honlap: www.avhga.hu • **E-mail:** office@avhga.hu

Személyes ügyfélszolgálatot nyitott a Magyar Fejlesztési Bank

A Magyar Fejlesztési Bank (MFB) Budapesten megnyitotta személyes ügyfélszolgálatát, amely az eddig is működő telefonos ügyfélszolgálat mellett a bank egyik fő információs pontja lett. Az iroda feladata, hogy felmérje az érdeklődő ügyfelek hitelfelvételhez kapcsolódó igényeit és problémáit; segítséget nyújtson helyzetük áttekintéséhez; illetve finanszírozási megoldásokat javasoljon számukra. Az iroda munkatársai válaszolnak az e-mailben beérkező, illetve a telefonon feltett speciális kérdésekre is.

A személyes ügyfélszolgálat kiemelt szerepet az MFB közelmúltbeli regionális rendezvénysorozatának tapasztalatai is megerősítették. Világosan kiderült ugyanis, hogy a közvetlen információ átadás, a személyes találkozások felgyorsíthatják az ügyfelek (különösen a kkv-k) fejlesztési döntéseinek meghozatalát. A rendezvényeken megjelent érdeklődők számára sok információ nívóként hatott, esetenként még az MFB olyan termékei (például a pályázatokhoz kapcsolódó forrás kiegészítő hitel) is, amelyek már régebben szerepelnek a bank ajánlatai között.

AZ ÚMVP III. TENGELYÉNEK PÁLYÁZATAIHOZ KAPCSOLÓDÓ FINANSZÍROZÁSI KONSTRUKCIÓK ÉS KEZESSÉGVÁLLALÁS

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) III. tengelyébe tartozó pályázati felhívások jelentek meg 2008. októberében. A pályázati projektek megvalósításának segítése érdekében a Takarékbank Zrt. az egyes konstrukciókhoz kapcsolódó finanszírozási termékeket dolgozott ki. A Takarékbank Zrt. és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány egyúttal megállapodást kötött az alapítványi kezességvállalás alkalmazásáról, mégpedig a vidéki vállalkozások fejlődését célzó két támogatási pályázat projektjei, illetve a vidékfejlesztési támogatások lebonyolításában közreműködő LEADER Helyi Akciócsoportok finanszírozását szolgáló takarékbanki hiteltermékek esetében.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) III. tengelyének keretében 2008. októberében négy támogatási konstrukció került meghirdetésre:

- mikrovállalkozások létrehozásának és fejlesztésének támogatása;
- turisztikai tevékenységek ösztönzésének támogatása;
- falumegújítás és -fejlesztés támogatása;
- a vidéki örökség megőrzésének támogatása.

A Takarékbank Zrt. az Országos Takarékszövetkezeti Szövetséggel együttműködve az előbbi támogatási konstrukciókhoz kapcsolódó új finanszírozási termékeket dolgozott ki. E termékek az uniós támogatási konstrukciók utófinanszírozásából fakadó problémákat igyekeznek megoldani. A nyertes pályázónak ugyanis a támogatás kiutalása előtt meg kell finanszíroznia a pályázati projekt ráfordításait. Ez sok vállalkozás (vagy önkormányzat) számára nagyon nehéz feladat. Ezért a Takarékbank a szóban forgó vidékfejlesztési pályázatokhoz kapcsolódva, a pályázó saját forrását, illetve a támogatási összeg előfinanszírozását biztosító, fejlesztési jellegű hiteltermékeket kínál az ügyfelek számára. A vidékfejlesztési támogatások lebonyolításában résztvevő LEADER Helyi Akciócsoportok részére pedig a működésüket segítő forgóeszköz hitelterméket vezetett be.

A Takarékbank Zrt. és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány megállapodása

A pályázaton résztvevő hitelfelvevői kör nagy részének nemcsak a projekt elő-

finanszírozása, hanem a megítélt hitelekhez szükséges fedezetek előteremtése is gondot okoz. Ezen segít, hogy a Takarékbank Zrt. vidékfejlesztési pályázatokhoz illeszkedő hiteltermékei közül a mikrovállalkozások és a turizmus fejlesztéséhez, illetve a Helyi Akciócsoportok hitelezéséhez az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalása kapcsolódik. Az alapítványi kezességvállalás nemcsak segíti a banki hitelkihelyezést, de jelentős mértékben mérsékli a hiteltermékek terítésébe bekapcsolódó takarékszövetkezetek kockázatát is.

A mikrovállalkozások támogatásához kapcsolódó finanszírozás és kezességvállalás

A mikrovállalkozások létrehozásának és fejlesztésének támogatásához kapcsolódó finanszírozási konstrukció főbb elemei a következők.

Hitelfelvevő: Induló, vagy működő mikrovállalkozás, természetes személyek, akik az első támogatás kifizetési kérelmig nyilvántartott vállalkozóvá válnak.

Hitelnyújtó: A Takarékszövetkezeti Integrációban résztvevő, a finanszírozási konstrukcióhoz kapcsolódó takarékszövetkezet, bank.

Hiteltípus: Beruházási hitel. A támogatási határozattal rendelkező pályázók támogatásának előfinanszírozása és/vagy saját erő finanszírozása.

A hitel mértéke: Legfeljebb a teljes projekt 85 százaléka. A támogatási összeg akár 100 százaléka, ha a saját erőhöz nem

kell hitel. A teljes projekt maximum 85 százaléka, amennyiben a saját erő hitelezésére is sor kerül.

Futamidő: A saját erő finanszírozása esetében a beruházási tervnek megfelelően. A támogatás előfinanszírozása esetében a hitelfolyósítástól a támogatás kifizetési kérelem benyújtására nyitva álló időszak utolsó napjától számított 8 hónap.

Törlesztés: A támogatás beérkezése a finanszírozó hitelintézetnél vezetett bankszámlájára. Saját erő finanszírozása esetén a beruházás befejezése után, hitelszerződés szerinti fizetés a működési bevételből.

A mikrovállalkozások támogatásának célja a vidéki térségekben új mikrovállalkozások létrehozásának, illetve a működő mikrovállalkozások beruházásainak, műszaki-technológiai fejlesztésének előmozdítása; a vállalkozói aktivitás, a versenyképesség, az innovációs képesség ösztönzése; munkahelyek megtartása és újak létrehozása, valamint a gazdasági szerkezet fejlesztése. A pályázaton működő, vagy induló mikrovállalkozások, illetve gazdasági szereplőként nem bejegyzett természetes személyek vehetnek részt, akik vállalják, hogy a támogatás megítélését követően az első kifizetési kérelem benyújtásának időpontjáig egyéni vállalkozóként nyilvántartásba vetik magukat.

Hitelbírálati díj: Egyszeri 0,25 százalék a teljes hitelösszegrre, ha csak támogatás előfinanszírozásra kerül sor. Egyszeri 0,5 százalék a teljes hitelösszegrre, ha saját erő finanszírozása is szükséges.

Folyósítási jutalék: Nincs.

Kamat: 3 havi BUBOR + legfeljebb 3 százalék/év

Kamatfizetési periódus: Negyedévente

Szerződés kötési díj: Nincs.

Rendelkezéstartási díj: Évi 0,25 százalék a fél nem használt összegre.

Biztosíték: Támogatás engedményezése, a beruházásra terhelt jelzálog,

azonnali beszédési megbízás a vállalkozás bankszámlájára.

Kezesség: A mikrovállalkozások finanszírozása esetében az AVHGA kedvezményes díjú készfizető kezessége a hitelszerződés szerinti tőkeösszeg maximum 80 százalékára. A kezességvállalási díj mértéke a díjfizetés (egyszeri, vagy éves) módjától, illetve mértékétől függ.

A turisztikai tevékenység támogatásához kapcsolódó finanszírozás és kezességvállalás

A turisztikai tevékenység ösztönzésének támogatásához kapcsolódó finanszírozási konstrukció főbb elemei az alábbiak.

Hitelfelvevő: Mikro-, kis-, és középvállalkozás, természetes személy, települési önkormányzat, önkormányzati társulás, egyházi jogi személy, non profit szervezet.

Hitelnyújtó: A Takarékszövetkezeti Integrációban résztvevő, a finanszírozási konstrukcióhoz kapcsolódó takarékszövetkezet, bank.

Hiteltípus: Beruházási hitel. A támogatási határozattal rendelkező pályázók támogatásának előfinanszírozása és/vagy saját erő finanszírozása.

A hitel mértéke: Legfeljebb a teljes projekt 85 százaléka. A támogatási összeg akár 100 százaléka, ha a saját erőhöz nem kell hitel. A teljes projekt maximum 85 százaléka, amennyiben a saját erő hitelezésére is sor kerül.

Futamidő: A saját erő finanszírozása esetében a beruházási tervnek megfelelően. A támogatás előfinanszírozása esetében a hitelfolyósítástól a támogatás kifizetési kérelem benyújtására nyitva álló időszak utolsó napjától számított 8 hónap.

Törlesztés: A támogatás beérkezése a finanszírozó hitelintézetnél vezetett bankszámlájára. Saját erő finanszírozása esetén a beruházás befejezése után, hitelszerződés szerinti fizetés a működési bevételből.

A turisztikai tevékenységek ösztönzésének támogatása a vidéki munkahelyek létrehozása, vagy megőrzése érdekében a fenntartható falusi-, agro-, és ökoturisztikai fejlesztéseket, segíti. A pályázaton természetes személyek, mikro-, kis-, és középvállalkozások, települési önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok, illetve önkormányzati társulások, non-profit szervezetek és egyházi jogi személyek vehetnek részt.

Hitelbírálati díj: Egyszeri 0,25 százalék a teljes hitelösszegre, ha csak támogatás előfinanszírozásra kerül sor. Egyszeri 0,5 százalék a teljes hitelösszegre, ha saját erő finanszírozása is szükséges.

Folyósítási jutalék: Nincs.

Kamat: 3 havi BUBOR + legfeljebb 3 százalék/év

Kamatfizetési periódus: Negyedévente

Szerződés kötési díj: Nincs.

Rendelkezéstartási díj: Évi 0,25 százalék a fel nem használt összegre.

Biztosíték: Támogatás engedményezése, a beruházásra terhelt jelzalog.

Kezesség: A mikro-, kis-, és középvállalkozások finanszírozásához kapcsolódva az AVHGA kedvezményes díjú készfizető kezessége a hitelszerződés szerinti tőkeösszeg maximum 80 százalékára. A kezességvállalási díj mértéke a díjfizetés (egyszeri, vagy éves) módjától függ.

A Leader Helyi Akciócsoportok finanszírozása és a kapcsolódó kezességvállalás

A Leader Helyi Akciócsoportok támogatott működési költségéhez kapcsolódó finanszírozási konstrukció főbb elemei a következők.

Hitelfelvevő: Leader Helyi Akciócsoportok.

Hitelnyújtó: A Takarékszövetkezeti Integrációban résztvevő, a finanszírozási konstrukcióhoz kapcsolódó takarékszövetkezet, bank.

Hiteltípus: Az akciócsoportok működési támogatásának előfinanszírozása.

A hitel mértéke: Az akciócsoport pénzügyi tervében szereplő, maximum 8 havi működést fedező összeg.

Futamidő: Az akciócsoport hitelkeretszerződése egy naptári évre szól, amely a lejárat előtt 30 nappal felülvizsgálatra kerül, és szükség szerint újabb egy évre meghosszabbítható.

Törlesztés: A működési támogatás beérkezése a finanszírozó hitelintézetnél vezetett támogatási célszámlára.

Hitelbírálati díj: A folyósításra kerülő összegek egyszeri 0,25 százaléka.

Folyósítási jutalék: Nincs.

Kamat: 3 havi BUBOR + legfeljebb 3 százalék/év

Kamatfizetési periódus: Negyedévente

Szerződés kötési díj: Nincs.

Rendelkezéstartási díj: Nincs.

Biztosíték: Működési támogatás engedményezése. Felhatalmazás azonnali beszédre az akciócsoport valamennyi számlájára.

Kezesség: Az AVHGA készfizető kezessége a hitelszerződés szerinti tőkeösszeg maximum 50 százalékára, de legfeljebb 40 millió forintra.

AVHA
SZOLGÁLTATÓ ÉS
TANÁCSADÓ KFT.

a kis- és középvállalkozások, valamint gazdálkodók számára tájékoztatást nyújt:

- az aktuális támogatási lehetőségekről,
- a kedvezményes hitel- és kezességvállalási konstrukciókról, valamint segítséget nyújt beruházások tervezésében, megvalósításában.

Ingyenes telefonos és személyes konzultációs lehetőségek, tájékoztató anyagok megküldése.

Kedvezményes feltételek szerint igénybe vehetők:

üzletviteli tanácsadás, mezőgazdasági szaktanácsadás, hitelkérelmek összeállítása, pályázati tanácsadás.

Hívja a 06-40-200-771 kék számot, vagy keressen minket a tanacsadas@avhakft.hu e-mail címen.

GARANCIA

az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány
időszaki kiadványa
(Megjelenik az agrárlapok melléleteként)

Felelős kiadó: Ulrich Anikó

Szerkesztő bizottság: Fertő Imre, Herczegh András,
Lengyel Zoltán, Mohácsi Kálmán, Ulrich Anikó

Szerkesztőségi titkár: Székely Ágnes

Szerkesztőség: 1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20.

Ingyenesen hívható zöld szám: (80) 203-760

Fax: (1) 373-8455

Stúdió: Armadillo Design Kft.

1045 Budapest, Berni u.1.

Nyomja: Veszprémi Nyomda Zrt.

8201 Veszprém, Órház u.38.